

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Nehéz ébredés.

A hosszú s émely álomból nehéz az ébredés. Az erdészeti altisztai személyzet messze a régi korba visszanyúló idők óta mély álomban pihent, alvása rendkívül hosszú volt, hosszabb a legendabeli hét alvó szentek álmánál, kik a monda szerint elaludtak Diocletian császár uralkodása alatt és felébredtek Theodosius korában, aludván mintegy 146 hosszú esztendőket. A hét alvó e szerint szent férfiú az üldözés, a sanyargatás korában szundított el s a szabadság virradatára ébredt fel, megadatván nekik ez által a kegyelem még a jó időkben is részesülni. Vajjon nem találunk némi hasonlatot az ő sorsuk és az erdészeti altisztai személyzet sorsa között?

Az erdészeti altisztai személyzet hosszú időközön át a világtól félreismerve vagy mondhatjuk alig ismerve, elhagyatottan élte világát s mint egy tömör egészszet senki, az ő nagy mérvű széttagoaltságában csak az egyes egyedeket ismerte a legközelebbi környezet, arról pedig, hogy valamikor még egy szilárd testületet képezzenek, szó sem volt. Az ébresztése ennek a nagy testnek nagyon nehéz munka és erős kitartást igényel.

Az ébresztés nehéz munkáját lapunk szerény szerkesztője kezdte meg ez előtt öt esztendővel s az Üdvöztetővel kiáltotta oda az erdészeti személyzetnek: „Virraszatok“, mert elközelget az óra! De valamint hogy a tanítványok fölébredének ugyan és ismét elaluvának, azonképen az erdészeti altisztai személyzet is fölcusdott ugyan mély alvásából, de ismét el-

szunnyadt és még mindig csak amolyan fél álomban van, mert talán nála is „a lélek ugyan kész, de a test erőtelen.“

Az erdészeti altisztai személyzet lelkének nevezhetjük azt a néhány lelkes férfit, kik ez első ébresztő szóra fölébredtek s azóta virrasztanak, míg a nagy test maga pihen tovább az ő mély álmában. Mintegy harminczezer tagból áll ez a nagy test s ennek a sok tagnak eddig alig két százaléka ébredett föl eddigi mély álmából, pedig itt lenne az ideje az ébredésnek, mert hiszen virrad már minden ponton, a hajnal hasadását látjuk az erdészeti altisztai személyzet egén.

Egy jobb korszak hajnala mutatkozik a községi és közbirtokossági személyzetnél ezek erdeinek állami kezelésbe történt átvételével; a kincstári alkalmazottaknál a jövő évben nyilván már érvénybe fog lépni az 1893 évi IV. törvényczikk, mely az altisztek fizetését három osztályba sorozza, 400, 450 és 500 forinttal, nagy mértékben segítve ez által kivált az alsóbb rangfokozatokba helyezetteken, kiknek eddigi helyzete valóban sanyaru volt. A magán uradalmiakon segíteni óhajtunk az országos erdészeti és vadászati altisztai nyugdíj és segély egyesület által.

Virrad tehát minden ponton és az ébredés még mindig olyan nehezen megy. Igaz, hogy egyes embernek az ébresztő szava gyöngé s nem hathat el mindenüvé, szükség lenne tehát társakra, kik a nehéz föladat megoldásában segédkeznének. Milyen könnyű lenne akkor a munkánk, ha ilyenekre minden ponton szert tehetnénk!

Lapunk a jövő hónap elejével negyedik évfolyamába lép, nem számítva itt elődjének, az „Erdőőr“ című lapnak két évi életét s itt ismét megjött az ideje annak, hogy azok, kik eddig is az ébresztés nehéz munkájában segítségünkre voltak, munkához lássanak, azok pedig, kik eddig csak maguk ébredtek föl és tétlenül nézték szomszédjaik, ismerőseik álmát szinte az ébresztők közé sorakozzanak, hogy így teljes erővel induljon meg az ébresztés munkája minden vonalon. Tartsa mindenki szoros és szent kötelességének legalább egy új hivatást szerezni ügyünknek s ezt ismét buzdítani, hogy hasonlóképp cselekedjék, majd megállásuk, hogy csakhamar általános lesz az ébredés, eltűnik a sötét éjszaka s erőt vesz azon mindnyájunk jólétének a napja. Ne bizza mindenki csak másra a munkát, hanem igyekezzék abból kivenni a maga részét. A nehézségektől nem kell és nem szabad visszariadni az igazi férfunak, kiben akarat és tetterő lakozik.

Az egyszeri fiú azt mondta atyjának, midőn a cserjés kiirtását bizta rá, hogy azt soha sem fogja tudni elvégezni. Az atya ráhagyta, hogy biz az nehéz munka, de hát ezt az egy bokrot csak ki tudná vágni? Azt bizony kívágta a fiú könnyedén. Hát azt a másikat? Az is ment s a fiú csak azon vette magát észre,

hogy csekély biztatásra játszva végezte az egész, olyan nehéznek látszó munkát.

Ime a példa, hogy a mi munkatársainknak is mikép kell cselekedni. Nagy tömegeket egyszerre megnyerni igen nehéz, mert nagy földadat a minden oldalról fölzúduló ellenvetéseket leküzdeni, apránként azonban ha lassan is, de biztosan halad az ember.

Elközelget immár a tizenkettedik óra s nekünk számot kell vetnünk magunkkal, hogy vajjon ébren maradjunk-e tovább is, vagy pedig átadjuk magunkat a csöndes nyugalomnak. Itt az ideje annak, hogy mindenki támogatásunkra siessen, mert hiába, gyarló ember létünkre a lélek ugyan nálunk is kész, de a test erőtelen.

Ébredjetelek és virrasszatok, erdészeti és vadászati altisztek, mert közelg az idő, melyben nem pihenni, de cselekedni kell!

Felhívás az erdőbirtokosokhoz.

Azok az erdőbirtokosok, kik az 1879 évi XXXI. t.-cikk 165. §-ában megjelölt kopár és futóhomok területek beerdősítése végett a jövő 1900 évben az állam részéről csemetékben ingyen részesülni kívánnak, felhivatnak, hogy ebbeli, egy koronás helyeggel ellátott folyamodványaikat, annak megjelölésével, hogy mely község határában, hány kat. hold nagyságu, mely

T Á R C Z A.

A felhők között.

(Erdei történet).

(folytatása).

Másnap reggel mosolygó nap világította be a hegyet és a völgyet. A hó ragyogott a fenyők ágain és a mezőn. de nem az felkelő nap sugara volt az, mi főerdőőrünket mély álmából fölriasztotta, hanem egy álom, mely boszorkánynyomásként nehezedett keblére. Azt álmodta ugyanis, hogy Lukácsesal, a gyanuba vett sekrestyével az erdőn éppen akkor találkozott, midőn ez a csapdát kirakta. Megragadta és fojtogatta álmában a vele ellenkezőt, de tán még ez sem ébresztette volna föl, hanem megjelent még neki álmában a sekrestyés csunya ripacsos vén felesége Borbála is jajgatva és

fenyegetődözve. No, ha valamikor, úgy most az álma legalább részben beteljesedett, mert a mint első tekintete az ablakra esett, ott látta a bekandikáló Borbálát s ez valóban jajgatott is és ökölbe szorított markait ég felé emelgette s úgy viselkedett, mint ha esztét vesztenie volna.

Vass nem tudta hirtelen, hogy hányadán van, hát csak hamarosan magára kapkodta ruháit s kilépett a tornácra. Itt leánya jött elébe s fájdalmasan panaszkolta, hogy ez a szegény asszony már hajnal óta itt jajgat a ház körül férje miatt, ki még tegnap reggel távozott el hazulról s azóta nem tért vissza. Vass gyorsan kinyitotta a kaput s kérdezte az asszonyt, hogy mi lelte, ez azonban csak tovább jajgatott s nem tudott szóhoz jutni.

— Vigyen el az ördög! — kiáltotta türelmét veszítve a főerdőőr — mi közöm nekem a sekrestyéhez? A gazember nyilván a városba ment, hogy az elfogott nyulak bőrét eladja s az értük kapott garasokat eligya; nyilván most is még valamely lebujban van, ha ki nem dobták; menyjen és keresse ott.

talajnemhez tartozó területet, mely fajból való és hány éves csemetékkel óhajtának beültetni, s továbbá, hogy a csemeték mily czim alatt, mely vasuti állomásra és a jövő év tavaszán vagy őszén küldendők-e a folyamodó lakhelyének pontos megjelölése mellett, az illető kerületi kir. erdőfelügyelőségénél, legkésőbb folyó évi december hó 15-ig annál is inkább adják be, mivel később beérkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

A kopárok erdősitésére adandó csemeték termelési, kiemelési, csomagolási, s a vasuthoz való szállítási költségeit az országos alap fedezi és csupán a gyors áruk szerinti szállítási díjat, — melyre nézve a hazai vasutak mérséklést engedélyeztek, — viseli az atvétel alkalmával a jelentkezett erdőbirtos.

Figyelmeztetnek egyuttal az erdőbirtokosok, hogy a mennyiben a rendelkezésre álló csemete mennyiség megengedi, a vágásterületek felujításához is fognak adományoztatni csemeték; még pedig azon kis- és közép birtokosok részére, kik kis terjedelmű és csekélyebb jövedelmezőségű erdejük fentartásához szükséges csemetéket a saját területükön és költségükön termelni nem képesek, ép úgy, mint a kopár területek erdősitésére ingyen, a nagy birtokosok részére pedig e csemeték árának vagyis kerü költségének megtérítése mellett.

Kelt Budapesten, 1899 évi augusztus hó 10-én.

Földművelésügyi m. kir. miniszter.

Még egyszer a községi csemetekertek.

Lapunk folyó évi 46-ik számában említés volt téve a községi csemetekertek fölállításáról s a czikk

szerint erre vonatkozólag három kérdés lenne megoldandó nevezetesen:

1. Kevesebb s nagyobb központi, vagy több és kisebb és a beerdősítendő területeken fölállítandó csemetekertek lennének-e czélszerűek?

2. Ezeknek a csemetekerteknek a felügyelete, illetve az azokban előforduló munkák vezetése kire bizassék?

3. Honnét és mily módon lehetne a csemetekertek költségeit a birtokosok nagyobb megterhelése nélkül előteremteni?

Távolról sincs szándékomban az ezekre a kérdésekre vonatkozólag lapunkban fölhozottak fölött bírálatot mondani, de legyen szabad erre nézve saját véleményemnek is kifejezést adni.

Azt, hogy a csemetekertek egyes központokban állitassanak föl és kezelésük tanítókra bizassék a következő okok miatt nem látom czélszerűnek:

A csemetekerteknek a központokban való fölállítása nem czélszerű, mert a csemetéknek az ültetés helyére való elszállítása költséges; erre megtanított minket a tapasztalás, mert nálunk is ilyen központi csemetekertek vannak s az onnan 15—25 kilométerre fekvő községek minden tízezer csemete után 2 frt 50 kr. fuvarát kénytelenek fizetni, a kiszedésért és csomagolásért ezrenként 20 krt s így 10 ezer csemetének az elszállítása 9 forintokba kerül. Volt esetünk, hogy a nagyobb költség megkimélése czéljából a csemetéket vasuton küldtük, ekkor pedig a vasuti állomásfőnök az értesítőt postára tette, miután azonban kisebb községek rendszeren hetenkint csak kétszer küldenek postára, meg-esik azonban, hogy viharos idő miatt a küldöncz akkor sem megy s így a csemeték egy hétig is ott feküdtek az állomáson s addig a szél kedvére szárította őket

A asszony daczosan vetette föl fejét ezekre a szavakra. — „Ő meghalt, és ön jól tudja, hogy hol fekszik.”

Vass ezekre a szavakra teljesen visszanyerte nyugalmát s nem tartotta érdemesnek egy nővel czivakodni, hanem egyszerűen azt mondta, hogy hiszen tegnap, mikor az erdön járt, jól hallotta a harangszót s így a sekrestyés otthon is volt.

— Nem volt, mert én harangoztam helyette.

— No akkor menjen csak nyugodtan haza, majd megkerül a férje magától is.

— Nem lehet az — felelt az asszony — hiszen én magam kerestem egész délután az erdön bizonyosan meglőték egy haszontalan nyúlért vagy őzért, hiszen hallottam a lövéseket is.

A főerdőőr nem tudta, boszankodjék-e, vagy nevéssen. Leányára nézett, de szinte megijedt annak dult arcától.

— Regina menj be a házba neked itt nincs helyed, — szólt a leányhoz — majd eligazítom én itt a dolgot.

Miután a leány bement, a sekrestyénéhez fordult:

— Hallod-e, te asszony? ne beszélj itt bolondokat.

Tehát te voltál az, ki tegnap velem találkozott s el-futott? Úgy látszik, jól tudtad, hogy merre kell keresned férjedet. Most menj haza, vagy tégy, a mit akarsz; na ferjed holnapig meg nem kerül, akkor tudod, hová kell fordulnod; én magam majd két erdőört veszek még magam mellé és fölkeresem az erdőt, most tiszta az idő és bizonyosan megtaláljuk, ha ott van.

Az asszony azonban a hórakásra vetette magát és ott jajgatott.

— Ön lőtte meg! Ön a gyilkosa.

A főerdőőr nem tudta, mi tévő legyen; ekkor meglátta a templom felé igyekvő plébánost s azt oda intvén, elbeszélte neki a dolgot.

— Ön tegnap az erdőben járt — felelt a pap, különös tekintetet vetve a főerdőőrrre, közben pedig igyekezett a még mindig a havon fetregő asszonyt talpra állítani.

a nyitott vasuti raktárban. Az ilyen csemetéket lehet azután bármily szakértelemmel ültetni, az eredményt könnyen kitalálhatjuk.

A csemetekerteknek a tanítókra való bizását teljesen lehetetlennek tartom, mert az ilyen állandó központi csemetekertek területe 1—4 hold között váltakozik s azok gondozása nem csak több heti, de több havi folytonos munkát igényel, leginkább pedig márczius, április és május hóban, mikor folyamatban van a csemeték kiszedése, csomagolása, a talaj újból való megmunkálása és bevetése, mind olyan munkák, melyeket 12 éves iskolás fiukra bízni nem lehet, már pedig éppen itt lehetne beléjük plántálni az erdőművelés iránti szeretetet. Egyébként pedig ebben az időben a tanítók éppen a saját csemetéikkel vannak legjobban elfoglalva, mert az évről vizsga közeledése nem csak az ők, de a tanítványok idejét is teljesen igénybe veszi s olyan tanítót, ki ebben az időben a csemetekert miatt iskoláját elhanyagolná, nem is képzelhetünk.

Az acclimatisációról szólni sem akarok mert hiszen azt mindenki jól tudja, hogy a már megszokott éghajlat alatt jobban diszlenek a kiültetett csemeték.

Szerény véleményem szerint sokkal célszerűbb, ha a községek saját területeiken állítanak föl kisebb csemetekerteket, mi által eltűnnek a szállítási nehézségek és megvan az acclimatisáció is.

Most jön az a kérdés, hogy a felügyelet és a munka vezetése kire bizassék. Itt bizony ezzel a kérdéssel behatóan foglalkozóknak gondolniok sem lenne szabad arra, hogy a négy erdőőri szakiskolát végzettek, mintegy 15 erdőfelügyelőség székhelyén vizsgázott erdészeti közegek mellőzésével az erdésznek ez a legfontosabb ága a népművelés embereire bizassék, mert az ő és a mi csemetéink közt mégis csak van bizonyos

külömbőség és okvetlen szükséges, hogy az erdőművelés a csemete nevelésével szakszerűen összhangba hozassék. Bizzák csak a csemetekertek felügyeletét a kerületi erdőőrökre s azt a költséget, melyet most a csemeték vételére, szállítására fordítanak, adják ezeknek utazási költségeire, hogy így hónaponként néhányszor a kerületet beutazván, a csemetekertek munkait végzőket szakszerű útmutatással elláthassák, a munka végzésére pedig használják föl az ahoz szokott, edzett erdőszolgákat, kiknek ezért járó díjai a községek által minden nagyobb megértetés nélkül lesznek fedezhetők. Így lehetne például az olyan vágásterületeket, melyek feltörés alá kerülnek a munka arányához képest használatra át engedni a munka arányához képest az azt teljeltető erdőszolgának, kit ez által némi jólétbe helyezve szorosabban oda fűzők az erdőhöz.

Az itt előadottak szintén saját tapasztalásaimon alapulnak, mert kerületemben, hol néhány községnek van már csemetekertje, a birtokosok beleegyezésével sikerült a dolog sorát ilyen formán berendeznem és igaz lelkemre állithatom, hogy ez a módszer nem csak hogy bevált, hanem valósággal kitűnőnek bizonyult.

Olyan helyeken pedig, hol a vágások nem mezőgazdasági módszer mellett újítatnak, mindig lehet az erdő által nyújtott mellékterményeket helyben előnyösen értékesíteni s a csemetekerteket ezeknek a jövődelméből fenntartani.

Naszlady Lajos.

LEVELEZÉS.

Sárerdő (Szatmárm.) 1899 szeptember 10.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Szatmár szab. kir. város erdőőri személyzete f. é. július 1-én vett búcsút szeretett főnökétől, Somlyay Kálmán erdőmester úrtól, ki 34 évi hosszú s szülőváro-

Vas segíteni akart neki, de a pap intett, hogy menjen csak be a házba. Itt leánya sirva borult a nyakába és panaszos hangon mondta

— Ugy-e atyám, te nem tetted azt?

— No, még csak ez hiányzott, hát már a Borbála ostobasága read is átragadt? — szolt bosszusan leányához.

— Bocsáss meg, jó atyám, de hisz én olyan gyöngye teremtes vagyok!

— De az istenért, hogy jutsz ilyen gondolatra? Menj a szolgálhoz s küldjed el a két erdőőrt; azonnal jöjjenek ide kutyáikkal. Egy pillanato se veszítsünk.

Ezzel hosszú lépésekkel járt föl és alá a szobában s gondolkozott arról, hogy mi történhetett. Azt hogy a sekrestyés ilyen hosszú ideig a városban maradt volna, maga sem hitte, mert hiszen oda meneteléről neje is tudott volna. így nyilván csak valahol az erdőben bujkál, de hol? Lehet, hogy orvvadászat közben valamely szakadékból zuhant s ott fekszik tört tagokkal, vagy talán halálra is zúzhatta magát. Arra, hogy őt

vették gyanuba, nem is gondolt. Mély gondolataiból a pap riasztotta föl.

— Különös dolog ez — szolt a pap, kinek viselkedésén bizonyos idegenszerűség volt észlelhető — az asszony azt mondja, hogy tegnap déltájt, midőn férjét az erdőn kereste, két lövést hallott. Talán maga Lukács lőtt volna? Ennyi vakmerőséget nem tételezek fel róla. — Az nem is szükséges, tisztelendő úr — felelt Vass. A lövéseket én tettem és senki más.

A pap megütközéssel tekintett rá, mire ez elkezdte a tegnapelőtt óta történeteket mesélni. A papnak föltűnt, hogy előző összezejövetelüknél a főerdőőr a hiuzról nem tett említést, de hát ennek akkor minden gondolatát a sekrestyés foglalta el, meg különben sem volt szokása kutatásainak eredményét kifecsegni, mert rendesen vadászokkal érintkezvén, azokat a biztos eredményig titokban tartotta.

— Hallgasson a jó tanácsra — szolt a pap. — Cselédje azt mondta Borbálának, hogy tegnap egészen kikelt ábrázattal jött haza az erdőről. Gondoljon az

sának szentelt szolgálata után vált meg állásától s jó erőben, friss egészségben vonult a jól megérdemelt nyugalomba. Távozásával az altisztí személyzet sokat veszített, mert annak nem rideg főnöke, hanem valósággal szerető atyja volt.

Az elvállás szomorúságát azonban enyhítette az az öröm, melylyel a régi helyébe lépő új főnökünket üdvözölhetjük. Leher Antal erdész úr személyében, ki mindjárt hivataloskodásának kezdetén a hasznos újításoknak egész láncolatát helyezte kilátásba, melyek közt legnagyobb örömkünkre az szolgált, hogy megígérte gondoskodni altisztjeinek tisztességes megélhetéséről, e mellett azonban meg kívánja a szolgálatban a legszigorubb pontosságot és buzgóságot, melyeknek pedig a tisztességes megélhetés a legbiztosabb alapja.

Új főnökünkben a megalakulandó nyugdíj egyesületünk pártfogóra talált, ki szívvél-lelélekkel azon fáradozik, hogy alantasai egytől-egyig ennek hivei közé sorakozzanak. Bár minden főnök követné nemes példáját, akkor mihamar megszűnne minden aggodalmunk jövőnk felett.

Jó magamnak ugyancsak kijutott a kánikulai gyönyörűségből, mert mintegy 20.000 forint értékű kész anyag biztatván kezelésemre, ennél nőmmel és szünidejét itthon töltő fiammal egész nyáron át élveztük a forrón süítő nap éltető sugarait, izzadván e mellett, mint a fiákkeres ló.

Most, midőn soraimat írom, rettenetesen dörög az ég, villámok cikáznak és szakad a zápor, én pedig szívből üdvözlöm ezt a zivatart, mert míg a hajósok a szélséget ad egy kis pihenőt, addig ezt nekem a vihar nyújtja.

Maradtam a szerkesztő urnak igaz hive

Dudás Ferencz
I. oszt. erdőőr.

Hasznos tudnivalók.

Sertésvész terjedésének olcsó megakadályozása.

(A Független Ujságból).

A lótenyésztéssel foglalkozom, mindamellett a többi hasznos házi állatok tenyésztése sem kerüli el a figyelmemet, miután pedig hatásköröm hazánk több megyéjére kiterjed, van alkalmam az ország különböző vidékein ebbeli tapasztalataimat is gyarapítani.

A legutóbbi szemleutazásom alkalmával ama nem csekély meggyőződésre jutottam, hogy a sertésvész gyógyítására a törött alakban használt kőszén etetése kitűnő eredménnyel volt, ugyanis egy uradalomban, hol ezen vész nagy arányban pusztított, az uradalom sertései a járvány alkalmával a kovácműhely előtt levő kőszén-hulladékokat felfalták, miután pedig ezen eset gyakran ismétlődött és a vész szűnni kezdett, az uradalom tulajdonosa ezen körülményt figyelmen kívül nem hagyta és sertésállományának hetenkint kétszer törött kőszén adatott, minek következtében ama kedvező eredményt ért el, hogy a vész sertései között megszűnt és a sertés állománya azóta teljesen egészségesnek marad. A kőszén-etést pedig daczára a vész megszűntének oly módon folytatják, hogy sertéseiket hetenkint egyszer törött kőszénnel etetik s megjegyzem, hogy azoa azt szívesen fogyasztják,

Mínthogy hazánk számos vidéken a sertésvész nagy áldozatokat szokott szedni, és hogy fentemlített észleltemet a gazdaközönség javára felhasználhassam, kérem ezen olcsó és igen czélszerű óvszert, a n. é. gazdaközön-

asszony nyelvére s tegyen meg minden lehetőt, hogy a sekrestyést előteremtse.

Vass nem felelt, hanem csak boszankodott, hogy avatatlan emberek ártják magukat az olyanba, mihez csak neki van köze s különben is már intézkedett. Rövid idő múlva kérdezte a pap:

— Mi az ön véleménye?

— Ez az ember gaz ficzkó! Már régen szemmel tartom s gyanum csak erősödött, midőn a nyulat a csapdában megtaláltam, de azért mégis szánakozom rajta.

— Tegnapelőtt azt mondta, hogy lelövi — veté közé a pap.

Vass türelmetlenül vonogatta vállait s azután folytatta:

— Én attól félek, hogy a ficzkó tegnap ismét kiment, hogy megszokott mesterségét folytassa, pedig olyan köd volt, hogy galuskát lehetett volna belőle gyúrni; magamnak is minden lépésnél vigyáznom kellett; nyilván lezuhant valamely szakadékbá.

— Az Istenért — kiáltott a pap — akkor azonnal kellene . . .

Szavait kutyaugatás szakította félebe és férfi hangok hallatszottak.

— Már itt vannak embereim — szólt Vass és kiléptek az udvarra, hol a sekrestyés neje erővel az erdőörökhöz akart csatlakozni, mit azonban Vass megtiltott, nehogy kellemetlen jelenetet csináljon, ha férjét megsebesülve vagy halva találják.

A kis csapat, melyhez a szolga is csatlakozott, elindult s a jegenyékhez érve elhatározták, hogy két-két kutyával különféle irányban átkutatják az erdőt. Vass azt az irányt választotta magának, a hol tegnapelőtt a csapdát találta, mert legnagyobb valószínűség szerint itt lehetett megtalálni a sekrestyést.

Az alatt, míg a keskeny ösvényen haladt, melyen még tegnapi lábnyomait is megtalálta, gondolatai a pap beszéde körül forogtak; nyilvánvaló, hogy ez őt gyanuba vette. Ezzel különben nem sokat törődött, mert hiszen lelkiismerete nyugodt volt. Majd a sekres-

séggel megismertetni, illetve azt gyakorlatilag kipróbálni és az eredményről ezen lapban említést tenni.

K.....

Elromlott magvak javítása. A dohos és nedves magvakat mésszel javíthatjuk meg. A meszet kosarakba vagy rakásokba a nedves magvak közé teszszük és zsákkal vagy ponyvával betakarjuk. Három hét alatt a magvak pl. gabonafélék teljesen elvesztik dohosságukat és megszáradnak. Sok helyen a méssen kívül faszenet is használnak a dohos magvak javítására. A szenet porrá törik s a gabona közé keverik, később szélrostával kirostálják.

Ludhizlalás. A ki rövid idő alatt óhajtja meghizlalni és azt akarja, hogy májuk nagyra nőjön, tartsa őket megsózott és megborsolt árpa- vagy zabdarán. Minden etetés után, melyet 1—3 órai időközökben kell ismételni, folyton elegendő homokot és tört szenet tartalmazó vizet kell előtük tartani. Vizben vagy tejben puhított sóval és kukoriczadarával kevert száraz kenyér, valamint sós vízben itatott borsó is igen jó hizlalóanyag ludak számára.

Különfelek.

Figyelmeztetés. Lapunknak a jövő hó 3-án meginduló IV.-ik évfolyamát csak azoknak fogjuk küldeni, kik addig hátralékaikat beküldik, illetve előfizetéseiket megújítják, kérjük tehát mindazokat, a kiket illet, hogy ezt figyelembe venni s minket ne csak szóval, de tettel is támogatni sziveskedjenek.

Egy deszka mint levél. Midőn nemrég egy boroszlói fakereskedő faraktárában egy Galicziából

érkezett deszkaküldemény kirakására felügyelt, feltűnt neki, hogy a deszkák egyike egész hosszában kék írónnal tele volt írva. Kíváncsian kibetűzte az írást, mely arról szólt, hogy a deszkaküldemény czimzettjét tisztelettel felkéri alulirott, a galicziai vasuti feladó állomás egy hivatalnoka, küldjön neki gyűjteménye részére — egy képes levelezőlapot. A fakereskedő jót mulatott az oly szokatlan módon hozzá jutott megrendelésen és az ügyes gyűjtőnek azonnal megküldte a kért anizxkártyát.

A háziállatok sózása. A só adagolásában mértéket kell tartani, minthogy az állatok a tulságos mennyiségű konyhasótol nyugtalanokká lesznek, görcsöket és hasmenést kapnak s hátsó végtagjaik hűdöttek lesznek stb. Mérsékelt adag konyhasó gyenge izgatást gyakorol a nyákhártyákra, s valamennyi emésztési szerv működését előmozdítja, az állatok így gyakrabban szomjaznak meg s étvágyuk fokoztatik. Legfőbb hatása a konyhasónak a vér javításai. A napi sóadag nagyságára nézve eddig egyetértésre nem jutottak; némelyek 100 font élősulyra 2—4 grammot, mások kétszer ennyit ajánlanak. Legjobb magukra az állatokra hagyni, hogy mennyi sót vegyenek fel naponként, mi a kősnák eléjük tévése által érhető el legjobban. A só által a takarmány emészthetősége is nagy mértékben emeltetik.

A haszonfaveszteség a famegunkálásnál. A dán főiskola tanára Oppermann A. kísérleteket tett a közönséges haszonfák félig vagy egészen kész faárakra való feldolgozásánál keletkező faveszteség megállapítására. Részből köbszámítás, részből mérlegelés alkalmaztatott. Bükkhásábfának hordódongákra és hordófenékre való feldolgozásánál kapott 41—57 % kész árút a tűzifára alkalmas hulladék 32—48 % és fűrészpor 11—15 % volt. Ugyanezen fának keréktalpakra való feldolgozása 49—61 % félig kész talpat, 33—47 % tűzifahulladékot és 4—6 % fűrészport adott. Kész keréktalpat csak 34 % -ot adott. Ágmentes bükkfá 49 % jó, 22 % selejthaszonfát, 21 % tűzifát, 9 % fűrészport ad. Tölgyfának baltával való feldolgozása gerendákra ad 48 % haszonfát, 52 % tűzifát;

tyésre gondolt, kiről már most biztosan tudhatta, hogy az erdőben szerencsétlenül járt s erre eltűnt minden haragja, melyet az orvvadász ellen táplált. Az most talán ott fekszik valamely szakadék fenekén étlen-szomjan, tört tagokkal.

Minél tovább haladt, a nyomok mind jobban tűnedeztek; a zivatar egyes helyeken teljesen elsöpörte a havat. Már a csapda helyéhez is ért, de itt sem volt látható nyoma annak, hogy valaki járt volna arra. Így haladt némán tovább, néha figyelve, hogy nem hall-e valamelyes hangot, de a környék néma maradt. Hátha meg sem találják? Mi lesz azzal a szerencsétlen asszonynyal?

Bolyongása közben már ahhoz a sziklatömbhöz ért, hol a hiuzra lőtt s itt eszébe jutott a kutyája. Vajjon mi lett ezzel? Itt nem látott sem emberi sem állati nyomot, a hófúvás eltakart mindent. Egy nagy hófúvason átvergődve tisztára söpört mohás térre ért; ebbe az irányba futott el a kutyája is. Sehol semmi nyom.

Gyönyörű verőfényes téli nap volt, a milyen más-

kor jó kedvre hangolta; most bosszuságát ez sem oszlatta el. Néhol mély szakadékokra bukkant, melyekbe harsány hangon lekiáltott, de felelet csak nem jött sehonnan. Már a dél is rég elmúlt s kerületének túlsó részére is eltért, de olyan nyomokra, melyek emberre engedtek volna következtetni, nem akadt. Máskor milyen örömmel szakította le az első hóvirágot leánya számára, most ügyet sem vetett erre, bár akadt már egy-egy utjába.

Így teltek az órák. Később nagyobb kilátás kedvéért egy hegygerinczre ment, melyről az erdős fensik nagy részét áttekinthette, ekkor azonban már a nap leáldozóban volt s az esthomály az erdőben is terjedni kezdett, mi a vissza indulásra kényszerítette. Az eredménytelen kutatás miatt levert és szomorúan ballagott hazafelé s a 'néma' csöndet csak egy vadmacska pár szerelmi hangversenye zavarta meg a távol hegyoldalon.

(folytatása következik)

balta és fűrész alkalmazásánál 52% épületfát, 11% bút 9% kerítésleczet, 6% oldaldeszkat, tehát 78% hasznófát ad. A tölgy-fának kerékküllökre való feldolgozása ad 18% küllőt, 4% székekre alkalmas fát, 64% tűzifa hulladékot, 14% fűrészport. Lucsfenyő baltával épületfának feldolgozva ad 66% kihasználást. Lucsfenyő fűrészrönkök átlag 57% deszkát, 30% tűzifahulladékot, 13% fűrészport adnak: lecvágásnál nyerhető 46% lecz 39% fűrészpor. Zsindelyeknek fűrészszel való készítésénél a kihasználás 34% zsindely, 43% tűzifa, 23% fűrészpor; gyaluval készítve 47% zsindely nyerhető.

Gyomok irtása a réteken. Az oly növények, melyek rosz vagy kártékony takarmányt adnak, buja növések által a jó réti füveket elnyomják s a talajból sok táperőt vonnak ki; ezeket tehát lehetőleg irtani kell. Ezt az által érjük el, ha a rétre égetett meszet, jól kiérett komposztot stb. hintünk, melyek a jó füveket fejlődésükben előmozdítják, a rosszakat pedig elnyomják. Ily módon irtjuk a mohot is. Az idejekorán való és ismételt lekaszás, mely megakadályozza, hogy az egyéves gyomok magba menjenek, ezeket kevesbiti. Ha a talaj föllágyult, czélszerű a mélyen gyökerező gyomokat kitépni. A talaj lecsapolása által a savanyu füveket tesszük tönkre, ellenben az öntözés elősegíti az édes füvek tenyészését. Ha rétre jó földet hordunk, s ebbe jóféle füvek magvait vetjük, erősítjük a pázsit képződést. Legbiztosabb szer azonban a gyomok eltávolítására a rét feltörése, melyet azután jól megtrágyázunk, egy évig kapást vetünk bele s azután újra rétté alakítjuk.

Lépfenével fertőzött emberek. Liptó-Turócson néhány nappal ezelőtt elhullott az odavaló evangélikus lelkésznek egy darab ssarvasmarhája, mely az elhullás előtt bordatörést szenvedett. Azt hitték, hogy ennek következtében hullott el, s így a husát kimerésre szánták. A feldarabolásánál azonban konstatálták az érdekeltek, hogy az állat ragadós léptenének lett az áldozata; de ezt lelkiismeretlenül eltitkolták, s az állatorvosnak a hivatalos vizsgálaton egy ujonan leölt egészséges állat belső részeit adták oda, s a vizsgálat után a lépfenés húst is kimérték. A lépfenét vérmérgezés útján megkapták mindazok, kik a nyuzásnál közreműködtek: Szuboli György, Laczó György, Laczó Péter, Ondrus János és Rubis János. Szuboli György minap meg is halt, a többi négyet pedig Budapestre szállították a klinikára. Hire jár, hogy azok is megkapták a lépfenét, a kik Szuboli Györgyöt csupasz kézzel helyezték a ravatalra.

Rablógyilkos csendőr. Lajta-Ujfaluból írják hogy nagy izgatottságot kelt a környéken egy kettős rablótámadás, melyet egy csendőr követett el. Huck odavaló jó módu vendéglőst és nejét csütörtökről péntekre virradó éjjel orozva megtámadták. Huck ágyában feküdt, midőn egy koponyájára mért csapás fölébresztette. Kiáltására felesége segélyére sietett, de a támadó baltájával őt is elnémitotta. Huck vendéglős, a ki tagbaszakadt, erős ember, sulyos sebe daczára rávetette magát a merénylőre, a ki még zsebéből borotváját is elővette és sulyos sebet ejtett a korcsmárosra és neijén. Segélykiáltásaikra összeszaladt a szomszédság, de a merénylőt nem foghatták el, mert az éj leple alatt elmenekült. Ugyanebben az időben ment a községen át egy csendőrőrs, a ki a baltát, borotvát és egy csendőrsapkát talált a ház előtt. A gyanu rögtön a savanyukuti csendőrség egy legényére, Molnár Jánosra irányult, kit kedvesének lakásán minap éjjel meg is találtak. A csendőr mindent bevallott és megadta magát társainak, kik a hatóságnak azonnal átadták.

Rablók garázdálkodása. A nyitrai megyei Kovarczról írják, hogy a helység környékén négy hét óta rablóbanda garázdálkodik. A banda néhány tagja már tíz év óta körözött katonaszökevény, néhányan pedig a lipótvári fogházból szöktek meg. Eddig vagy öt helyen törték be, mindenütt éjjel és ellentállás nélkül elvittek minden értékes holmit. — A brogyáni hegyekben is tanyázik egy haramia-csapat és ugyancsak fosztogatja az utazó embereket. Különösen a zsámbokréti, nagytapolcsányi és oszlányi vidéken garázdálkodik a rablóbanda. A csendőrség erősen üldözi a rablókat, de még eddig nem sikerült egyet sem közülök kézrekerítenie.

Az öngyilkos kutya. A Dáily Telegraph római levelezője érdekes történetet mond el lapjában: Egy ur, a ki a nyarat a Como tavánál töltötte, egyszer azt veszi észre, hogy kutyája feltűnően soká nézi a vizet, majd hirtelen beugrik a tóba, és semmi hívására sem akar kijönni. Az ur utána ugrik s a partra viszi kutyáját a mely lihegve és erejét vesztve dült a mezőre. Azonban alig tért magához, felugrik és ismét a tóba veti magát, de most is sikerült kimenteni, bármennyire kapálódzott is ellene a kutya. Néhány nap mulva szolgálja ijedten jön haza, hogy a mikor a kutyával sétált, az állat beugrott a tóba. Ő azt hitte, hogy fürdeni akar, s hagyta a vízben, de feltűnt, hogy a kutya a víz alá dugja a fejét, s nem veszi ki. Egy idő mulva aztán elmerült. Utána vetette magát, de már csak holtan vitte partra. A kik az esetről hallottak, sokat beszélnek arról, hogy ugyan mi kergette a halálba?

Szerkesztői üzenetek.

Pintér József urnak. Török-Koppány. Jövő évi április végeig van előfizetve. **D. R.** név alatt nem tudjuk, ki rejlik, kérjük, hogy nevezze meg magát, akkor — bár sok munkába kerül — dolgozatát átalakíthatjuk. Névtelenül beküldött dolgozatokat egyáltalán nem közlünk, csak ha azok ismerős kéztől erednek. **Friss levegőt szeretőnek.** Erdőlegényeket csak akkor vesz föl valamely erdőhatóság, midőn az állományban üresedés van és a pályázatot kiírja, kísérje tehát figyelemmel a pályázati hirdetményeket. Esetleg megpróbálhatná szerény napidij mellett ajánlkozni, ez hamarabb sikerülhetne.

Naszlady János urnak, Geszti. Az erdőőröknek sem szakvizsgái bizonyítványuk (és nem oklevelük) sem állásuk alapján választói jogosultságuk nincs, csak abban az esetben bírnak ezzel, ha legalább 500 frt. jövedelem után fizetnek IV. oszt. kereseti adót, vagy pedig erre egyéb magán vagyonuk képesíti. Választói joggal — tekintet nélkül adójukra — az okleveles erdészek bírnak.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

1734/1899.

HIRDETMÉNY

A gödöllői m. kir. erdőhivatal központi iradáiban egy szép írással bíró másolási munkálatokban jártas dijak azonnal állást kaphat.

Kezdő díjazás 80 kr. napidij mely használhatóság és kellő szorgalom esetén 1 frt. és 1 frt. 20 kr-ra emeltetik.

Saját kezűleg irt kérvények az eddigi alkalmaztatásról nyert bizonyítványokkal együtt e hó végéig alulírott erdőhivatalhoz küldendők.

Kelt Gödöllőn 1899 évi szeptember hó 9-én.

M. kir. erdőhivatal.

Köszönetnyilvánítás.

Ö Fensége Salvator Lipót főherczeg udvari mesteri hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherczeg rendkívül meg van elégedve az asbesttalppal bélelt cipőkkel. Ö Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábal nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalpbéléssel, ugyanannál a cipésznél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelőek voltak a szalonczipők. Zágráb, 1898 július hó 8-án. KRAHL, huszárcapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbestbetűti cipők kitűnőeknek bizonyultak, szilárdan és puhan járok; meg-szint minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — láb-bajom semmi további orvoslást nem igényel. Szíves taná-esát köszöni

Dánoson, 1897 évi szeptember 17-én.

tisztelő híve WEKERLE SÁNDOR

Nincs többé lábfájás!

Övjük lábainkat az izzadástól

Sem tyúkszem, sem izzadós láb, sem bőrkeménye-dés, sem lábdagamat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbélés sel látja el.

Kettősvastagságu 1 fnt 20 kr. egyszerű 60 kr. homoktalp 40 kr. gyermekeknek fele.

Az asbesttalpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Erdészeknek 10% árengedmény.

Kapható kizárólag az Aasbestáru-gyár betéti társaság. Budapest, VI., Sziv-utca 18.

MEGJELENT

a

BLUM ÉS TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságú földművelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujolag megbízott

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruha szállításával.

Tisztelettel értesítjük, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készíttetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni.

Kiváló tisztelettel

BUDAPEST, IV.

Sütő utca 2, Szervitater sarkán.

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József főherczeg udvari szállító. Szerb kir. udvari szállítók. A földm. m. kir. miniszterium szállító.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.